

แผนงานการออกแบบเชิงนิเวศเศรษฐกิจ (Ecodesign) และฉลากพลังงานของสหภาพยุโรป ปี 2025–2030

ประเด็นสำคัญ

- 1) เมื่อวันที่ 16 เมษายน 2568 คณะกรรมาธิการยุโรปได้ประกาศรับรอง “แผนงานการออกแบบเชิงนิเวศเศรษฐกิจสำหรับผลิตภัณฑ์ที่ยั่งยืนและการติดฉลากพลังงาน ปี 2025–2030” (Ecodesign for Sustainable Products and Energy Labelling Working Plan 2025–2030) อย่างเป็นทางการ แผนงานนี้ถือเป็นก้าวสำคัญในการขับเคลื่อนกฎระเบียบ Ecodesign for Sustainable Products Regulation (ESPR) ซึ่งเป็นกลไกหลักในการยกระดับมาตรฐานสินค้าในตลาดยุโรป
- 2) วัตถุประสงค์หลักของแผนงานคือการส่งเสริมให้ผลิตภัณฑ์ที่ยุโรปมีความยั่งยืน สามารถซ่อมแซมได้ มีความหมุนเวียน และประหยัดพลังงาน โดยการดำเนินงานทั้งหมดจะสอดคล้องกับนโยบายเศรษฐกิจระดับมหภาคอย่าง “Clean Industrial Deal” และ “Competitiveness Compass” เพื่อสร้างความแข็งแกร่งให้กับภาคอุตสาหกรรมของภูมิภาค

การปฏิวัติแนวคิดจาก “พลังงาน” สู่ “วงจรชีวิตผลิตภัณฑ์” (Paradigm Shift) จุดเปลี่ยนสำคัญของกฎหมาย ESPR ฉบับใหม่ คือ การขยายขอบเขตที่กว้างกว่ากฎ Ecodesign แบบดั้งเดิมที่มักเน้นเพียงเรื่องประสิทธิภาพพลังงาน โดยกฎหมายใหม่จะครอบคลุม ตลอดวงจรชีวิตของผลิตภัณฑ์ (Entire Product Lifecycle) เริ่มตั้งแต่การจัดหาวัตถุดิบ (Material sourcing) กระบวนการผลิต (Manufacturing) การใช้งาน (Usage) และการจัดการเมื่อสิ้นสุดอายุการใช้งาน (End-of-life management)

Credit: [IK INGENIERIA](#)

การเปลี่ยนแปลงนี้จะผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างครั้งใหญ่ แบนด์และผู้ผลิตจะต้องปรับตัวเข้าสู่แนวทางปฏิบัติที่มีความหมุนเวียน โปร่งใส และสร้างสรรค์นวัตกรรมมากขึ้นตลอดห่วงโซ่อุปทาน โดยมุ่งเน้นการลดการใช้พลังงาน ส่งเสริมการใช้วัสดุที่ยั่งยืน และเพิ่มความทนทานของสินค้า (Durability) ความสามารถในการนำกลับมาใช้ซ้ำและการซ่อมแซมได้

กลุ่มผลิตภัณฑ์เป้าหมายเร่งด่วน

แผนงานได้ระบุกลุ่มผลิตภัณฑ์ที่คณะกรรมการฯ จะพิจารณากำหนดเกณฑ์ Ecodesign และจลาจพลังงานในช่วง 5 ปีข้างหน้า โดยการคัดเลือกอ้างอิงจากขนาดตลาด ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และศักยภาพในการปรับปรุง ได้แก่ สิ่งทอ (Textiles) โดยเน้นที่เครื่องแต่งกาย (Apparel), เฟอร์นิเจอร์ (Furniture), ที่นอน (Mattresses), ยางรถยนต์ (Tyres), โถหะ :

เหล็กและอะลูมิเนียม (Steel and Aluminium) และผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับพลังงาน (Energy-related products)

เจาะลึกอุตสาหกรรม “สิ่งทอ” และ “รองเท้า”

สิ่งทอ (Textiles) – ลำดับความสำคัญสูงสุด ในบรรดาสินค้าทั้งหมด “สิ่งทอและเครื่องแต่งกาย” ถูกระบุให้เป็น **Top Priority** สาเหตุมาจากขนาดตลาดที่ใหญ่มาก (มูลค่า 78 พันล้านยูโร จากตลาดรวม 142 พันล้านยูโรในปี พ.ศ. 2562) และการมีรอยเท้าทางสิ่งแวดล้อม (Environmental footprint) ที่สูงมาก เป้าหมาย คือ การแก้ปัญหาเรื่องการใช้น้ำ การสร้างขยะ การปล่อยก๊าซเรือนกระจก และการใช้พลังงาน โดยมาตรการ Ecodesign สำหรับสิ่งทอ มีกำหนดจะเริ่มใช้ในปี พ.ศ. 2570 และจะปรับให้สอดคล้องกับ “ระเบียบการติดฉลากสิ่งทอ” ที่กำลังทบทวนอยู่ เพื่อให้กฎหมายเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

รองเท้า (Footwear) – การแยกพิจารณาเฉพาะทาง “รองเท้า” ถูกแยกออกจากกลุ่มสิ่งทอ เนื่องจากความแตกต่างด้านวัสดุ ฟังก์ชันการใช้งาน และห่วงโซ่อุปทาน รวมถึงมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่ต่ำกว่า อย่างไรก็ตาม คณะกรรมาธิการฯ จะทำการศึกษาเพื่อประเมินแนวทางการใช้ Ecodesign และสนับสนุนการใช้ **Eco-modulation** สำหรับค่าธรรมเนียมความรับผิดชอบของผู้ผลิต (EPR fees) ภายใต้ Waste Framework Directive ซึ่งการศึกษาี้ คาดว่าจะแล้วเสร็จภายในสิ้นปี พ.ศ. 2570

โดยมาตรการเชิงระบบการจัดซื้อจัดจ้างและการซ่อมแซมนั้น นอกจากกฎระเบียบรายสินค้า คณะกรรมการฯ ยังได้วางมาตรการแนวนอนและกลไกสนับสนุนที่สำคัญ ดังนี้

- 1) มาตรการส่งเสริมการซ่อมแซม จะมีการกำหนดมาตรการเพื่อส่งเสริมให้สินค้าซ่อมแซมได้ง่ายขึ้น รวมถึงการใช้ “คะแนนความสามารถในการซ่อมแซม” และข้อกำหนดเรื่องความสามารถในการรีไซเคิลสำหรับอุปกรณ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์
- 2) การจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ กฎหมาย ESPR อนุญาตให้กำหนด “ข้อกำหนดขั้นต่ำ” สำหรับการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐ เพื่อสร้างตลาดนำร่องสำหรับสินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม คณะกรรมการจะประเมินความเป็นไปได้ในการตั้งข้อกำหนดนี้สำหรับสินค้ากลุ่มเป้าหมาย เพื่อดึงดูดการลงทุนและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน
- 3) การทำงานแบบคู่ขนาน กฎหมายลูกด้าน Ecodesign (Delegated act) และด้านการจัดซื้อจัดจ้าง (Implementing act) จะถูกประเมินและประกาศใช้ควบคู่กัน เนื่องจากต้องจัดการกับประเด็นผลิตภัณฑ์ในแง่มุมเดียวกัน

ผลกระทบทางเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขัน การกำหนดมาตรฐานความยั่งยืนให้เป็นหนึ่งเดียวทั่วสหภาพยุโรป มีเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้กับตลาดเดี่ยว ป้องกันกีดกันทางการค้า และสร้างสนามการแข่งขันที่เท่าเทียม

ทั้งนี้ ความสำเร็จในอดีต นั้น มาตรการ Ecodesign และฉลากพลังงานที่มีอยู่เดิมได้พิสูจน์แล้วว่าประสิทธิภาพ โดยในปี พ.ศ. 2566 สามารถลดการใช้พลังงานได้ถึง 12% และช่วยสร้างงานได้ประมาณ 346,000 ตำแหน่ง สำหรับเป้าหมายสู่อากาศ คือ แผนงานใหม่มุ่งหวังที่จะขยายผลความสำเร็จนี้ในสเกลที่ใหญ่ขึ้น เพื่อกระตุ้นนวัตกรรมและเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันระดับโลกให้กับผู้ผลิตใน EU ท้ายที่สุดแล้ว ESPR จะเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้ EU บรรลุเป้าหมายด้านสิ่งแวดล้อม สภาพภูมิอากาศ พลังงาน และความยืดหยุ่นทางเศรษฐกิจในระยะยาว

ที่มา : สำนักงานที่ปรึกษาด้านอุตสาหกรรมในต่างประเทศ ประจำกรุงเวียนนา สาธารณรัฐออสเตรีย

อ้างอิง : [European Commission](#) และ [SGS](#)